

جزیره ابوموسی؛ آغوشی از خزانه‌های تاریخ و فرهنگ خلیج همیشه فارس

جزیره‌های جنوب ایران تماشایی و زیبا هستند به همین جهت با ما همراه باشید و درباره جزیره ابوموسی؛ آغوشی از خزانه‌های تاریخ و فرهنگ خلیج همیشه فارس بدانید. جزیره ابوموسی جنوبی ترین جزیره ایرانی آب های خلیج فارس است. این جزیره از خوش آب و هوایترین مناطق خلیج فارس محسوب می شود و انواع گیاهان و جانوران دریایی در ساحل آن به چشم می خورد. جزیره ابوموسی در سال ۱۳۹۱ با هدف افزایش گردشگر توسط دولت ایران، «منطقه نمونه گردشگری» اعلام شد. شفافیت آب خلیج فارس در ساحل ابوموسی به حدی است که ماهی های آکواریومی و مرجان های آن نیز از کنار ساحل و موج شکن ها به طور واضح دیده می شوند و این خود جاذبه اصلی جزیره به شمار می آید.

تاریخ و فرهنگ جالب جزیره ابوموسی

جزیره ابوموسی (Abu Musa) جزیره‌ای در جنوب خلیج فارس و بخشی از استان هرمزگان در جنوب ایران است. این جزیره یکی از جزایر سه‌گانه ایران است. مساحت این جزیره در حدود ۱۲ کیلومتر مربع است. فاصله میان این جزیره و جزایر تنب به دلیل عمق مناسب آب، تنها مسیر قابل کشتیرانی برای نفتکش های بزرگ است. ابوموسی جنوبی‌ترین جزیره ایرانی خلیج فارس و نزدیک‌ترین آن‌ها به خط استوا است. آب و هوای آن بسیار گرم، مرطوب و شرجی است و در طول سال تنوع آب و هوایی چندانی تجربه نمی‌کند. تعداد اندکی از این ساکنان شهروندان امارات هستند.

طبیعت منحصر به فرد ابوموسی هم از لحاظ اکوتوریسم و هم گردشگری نمونه است و هم چنین وجود دلفین‌ها، ساحل زلال، ماهیگیری که همه این‌ها باعث شده‌اند تا ابوموسی فرصتی بکر برای گردشگری معرفی شود. همین‌طور چشم‌اندازهای بسیار جذاب و سواحل آرام با آب‌های پاک جزیره زیبایی ابوموسی که انواع جلبک‌های دریایی آنجا زندگی می‌کنند، جزیره را به جزیره آکواریومی معروف تبدیل کرده است.

جمعیت این جزیره در سال ۱۳۹۵، ۴۲۱۳ نفر و در سال ۱۳۸۵، ۱۰۵ نفر بوده و تعدادی از ساکنان شهر، شهروند امارات محسوب می‌شوند. مردم بومی جزیره ابوموسی اغلب، به ماهیگیری و یا صید مروارید اشتغال دارند. از آنجایی که آب و زمین مناسب کشاورزی در این جزیره اندک است، کشاورزی در آن رونق چندانی ندارد. اغلب مردم بوموسی آریایی و ایرانی الاصل هستند و خانوارهای ایرانی عرب زبان نیز در آن سکونت می‌کنند. سخت کوشی و مهمان نوازی از ویژگی‌های این مردم است.

ساحل جزیره

ساحل سفید رنگ و آبی و پرنده های مهاجر جزیره شاید به گفته کسانی که به دنبال آرامش اند جای مناسبی باشد اما افسون جزیره تنها سکوت و آرامش آن نیست بلکه گونه هایی از حیات وحش نیز جزو جاذبه های این جزیره محسوب می شوند.

شفافیت آب خلیج فارس در ساحل هم به حدی است که ماهی های آکواریومی و مرجان های آن نیز از کنار ساحل و موج شکن ها به

طور واضح دیده می شوند و این خود جاذبه دیگر جزیره به شمار می آید.

منطقه حفاظت شده فارور

جزیره فارور استان هرمزگان، تابع شهرستان ابوموسی و دهستان تنب می باشد. این جزیره جزو نواحی گرم و مرطوب است و رطوبت هوا در آن به نسبت بالایی باشد. جزیره فارور از یک توده ارتفاعات آتشفشانی و رسوبی تشکیل شده است و به طور کلی جزیره ای تپه ماهوری با ارتفاعات صخره ای که در مسیرهای مختلفی کشیده شده است و در میان این ارتفاعات دره هایی بوجود آمده اند.

مسجد جامع ابوموسی

منار و گنبد مسجد جامع ابوموسی اولین چیزی است که به چشم هم رهگذری می‌خورد. مسجد جامع ابوموسی به‌عنوان مرکز اجتماع مردم، با گلدسته‌های بلند و گنبد فیروزه‌ای همچون نگینی براق در جزیره می‌درخشد. مسجد در تمدن اسلامی نقشی مهم داشته و یکی از روشن‌ترین نمونه‌های آن، نقش مساجد جامع در هر شهری است که یک پایگاه مذهبی و اجتماعی به حساب می‌آیند. از دیگر دیدنی‌های جزیره می‌توان به شهرک صیادان که قدیمی‌ترین بخش شهر به حساب می‌آید، بازارچه اصلی ابوموسی که بازارچه‌ای مستطیل شکل با حیاطی مرکزی است و درختانی در حیاطش کاشته شده و در چهارسوی آن مغازه‌های میوه‌فروشی و بقالی وجود دارند، سینما کودک اشاره کرد.

بازدید از جنوبی‌ترین جزیره خلیج همیشه فارس

از بندرعباس به فرودگاه ابوموسی، هفته‌ای سه پرواز انجام می‌شود، فرودگاهی که از نظر تردد مسافر در رده‌های میانی کشوری قرار دارد و از نظر پروازی رتبه ۲۳ را به خود اختصاص داده است. پروازهای بندرعباس به ابوموسی که حدوداً سی دقیقه طول می‌کشد، توسط کیش ایر انجام می‌شود. برای رفتن به این جزیره از تهران باید به بندرعباس سفر کرده و از آنجا به ابوموسی بروید.

آب و هوای ابوموسی، گرم و مرطوب است، این مسئله سبب شده تا پوشش گیاهی و جانوری این جزیره خاص و بی نظیر باشد. اگر دوست دارید از زلال بودن آب‌های خلیج فارس در

کنار سواحل ابوموسی لذت ببرید، فاصله زمانی اواخر پاییز تا اواسط بهار را انتخاب کنید. شفافیت آب خلیج فارس در ساحل ابوموسی هم به حدی است که ماهی های آکواریومی و مرجان های آن نیز از کنار ساحل و موج شکن ها به طور واضح دیده می شوند و این خود جاذبه دیگر جزیره به شمار می آید. جزیره، پستاندارانی از جمله خرگوش، خدنگ بزرگ و پرنده های مهاجر زیادی دارد اما تا کنون حیات وحش آن را بررسی نکرده اند. عمر این جزیره بنا به مطالعات تاریخی به هزار سال قبل از میلاد می رسد. این جزیره از اواسط هزاره دوم چندین دوره تاریخی از جمله اشکانیان، سلوکیان، سلجوقیان و آل بویه را به خود دیده است.

ابوموسی؛ جزیره‌ای که قرار بود قطب گردشگری شود

قرار بود بعد از ادعای امارات، جزیره ابوموسی منطقه نمونه گردشگری شود، اما با وجود برخی از سرمایه گذاری ها در این جزیره، هنوز هر ایرانی نتوانسته با ابوموسی عکس یادگاری بگیرد.

عدو سبب خیر شد. وقتی اماراتی‌ها ادعا کردند که جزیره ابوموسی جزو کشورشان است و چرا رئیس جمهور وقت ایران پایش را در آنجا گذاشته تازه خیلی‌ها یادشان آمد که ایران هم جزیره‌ای به این نام دارد که ساکنانش ایرانی هستند و در آخرین نقطه خلیج فارس زندگی می‌کنند و کمتر به آن توجهی شده است. خیلی‌ها وقتی نامش را در اینترنت جستجو می‌کردند جز یک تصویر مبهم از کل جزیره چیزی پیدا نمی‌کردند نه اطلاعاتی درباره آن داشتند نه عکس و تصویری.

از آن سال به بعد سعی شد این جزیره برای ایرانی‌ها بیشتر شناخته شود. وعده وعید بود که داده شد گفتند این جزیره باید به جزیره گردشگری و منطقه نمونه گردشگری تبدیل شود. هر ایرانی با آن عکس یادگاری بگیرد و آنقدر رفت و آمد به آن زیاد شود و سرمایه گذاری انجام گیرد که دیگر اماراتی‌ها چنین حرفی زنند. تازه آن وقت بود که مسئولان دولتی یادشان آمد هیچ کاری برای معرفی این جزیره نکرده‌اند به همین دلیل چندین برنامه و همایش با موضوعات مختلف در آن برگزار شد و رفت و آمدها بیشتر شد تا نام ابوموسی جا پیدا کرد.

اما اتفاقات گردشگری که قرار بود برای آن بیفتد چه بود و به کجا رسید؟

یکی از وعده‌های داده شده در مورد این جزیره در سال ۷۰ اتفاق افتاد. در سفر هاشمی رفسنجانی، به این جزیره، رئیس جمهور وقت در اجتماع مردم از تبدیل شدن جزیره ابوموسی به یکی از مراکز بزرگ اقتصادی خلیج فارس خبر داد. اتفاقی که با گذشت سی سال هنوز نیفتاده است. اما زمانی این جزیره بیشتر در اذهان پیچید که اماراتی‌ها به سفر محمود احمدی نژاد به جزیره ابوموسی واکنش نشان دادند و گفتند که جزایر سه گانه تنب بزرگ و تنب کوچک و ابوموسی جزو شارجه امارات است!

بعد از آن هر کدام از مسئولان وعده‌هایی درباره رونق این جزیره ایرانی دادند. سال ۹۱ «سید حسن موسوی» معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور در سفر هیأت دولت به استان هرمزگان، از تصویب تبدیل جزیره ابوموسی به منطقه نمونه گردشگری خبر داد و گفت: سازمان میراث فرهنگی مشوق‌هایی را با هدف تسهیل سفر هم‌وطنان به این جزیره در نظر خواهد گرفت. همچنین با توافق هیأت دولت، زیرساخت‌های گردشگری بندر لنگه از محل اعتبارات منطقه آزاد تجاری کیش تکمیل خواهد شد. ضمن اینکه با سوبسیدهایی که برای سفر به جزیره ابوموسی لحاظ خواهد شد باید هر ایرانی عکس یادگاری در این جزیره داشته باشد.

عکس یادگاری هریرانی با جزیره

گرفتن عکس یادگاری و تبدیل این جزیره به منطقه گردشگری ایرانی جمله مهمی بود که می‌بایست اجرایی می‌شد اما برای آن چه کار کردند؟

در این جزیره اقامتگاهی با بهترین امکانات در اختیار مهمانان فرمانداری است. غیر از آن ساختمانی به عنوان مهمانسرا برای مهمانان جزیره در نظر گرفته شده است که گردشگران جزیره می‌توانند از آن استفاده کنند. در کنار آن از تسهیلات گردشگری که آن زمان سازمان میراث فرهنگی قولش را داده بود، ساختمان‌هایی نیمه کاره باقی مانده که قرار بوده زمانی هتل باشد اما الان حدود ۶۰ درصد از آن تکمیل و بقیه رها شده است چون برای

سرمایه گذار بخش خصوصی توجیه اقتصادی نداشت.

اما در همین جزیره کوچک ایرانی به همت یکی از اهالی جزیره به نام نادر حسین پور اقامتگاه بوم گردی ایجاد شده که دارای فضایی بکر و سرسبز است و اهالی جزیره می‌توانند در آنجا ساعتی را روی تخت‌های سنتی آن بگذرانند و یا در دورانی که گردشگر بیشتر به این جزیره رفت و آمد داشت، در آلاچیق‌هایی که به سبک کپر ساخته شده اقامت داشته باشند. حسین پور در کنار این کپرها، اقامتگاهی با کلیه امکانات تهیه کرده که به ظرفیت اقامتی جزیره اضافه کرده است.

در حال حاضر جزیره ابوموسی که تا مدت‌ها تنها نقطه سبز کشور از لحاظ عدم شیوع ویروس کرونا، بود هنوز با رنگ سفید، امن ترین منطقه و جزیره ایران است. چرا که در آن هنوز با همین شرایط، رعایت پروتکل‌های بهداشتی بسیار سختگیرانه اجرا می‌شود.

اما مهمترین مشکل این جزیره که مانعی برای توسعه گردشگری آن بوده و هست، عدم امکان نقل و انتقال افراد به آن است. در حال حاضر چهار روز در هفته پرواز از بندرعباس به ابوموسی دررفت و آمد است که به رغم داشتن ۷۲ صندلی اما با نصف ظرفیت مسافر در پرواز است. این موضوع موجب شده تا حتی اهالی جزیره نیز نتوانند به راحتی از امکان پرواز مستقیم به بندرعباس برخوردار باشند مگر در موارد اضطراری و محدود.

بیشترین امکان رفت و آمد اهالی به سرزمین اصلی از طریق طی کردن مسافتی سه ساعته با شناورهایی است که مانند پرواز مستقیم به صورت رایگان در اختیار مسافران و اهالی قرار می‌گیرد اما این شناورها در مسیر بندرلنگه تا جزیره در تردد هستند نه بندرعباس.

تا پیش از شیوع ویروس کرونا این محدودیت در پرواز و شناورها وجود نداشت اما با این حال دریافت مجوز از فرمانداری برای سفر به جزیره ایرانی ابوموسی مانعی برای رفت و آمد هر گردشگر ایرانی به جزیره بود. با این وجود در سالیهای اخیر اتفاق خوب، راه اندازی تورهای گردشگری از بندرلنگه به جزیره بود که توانست عده‌ای از علاقه مندان را با جزیره ابوموسی آشنا کند. اما در حال حاضر این تورها نیز مانند بسیاری از اتفاقات گردشگری دیگر در کشور متوقف شده است.

مشکلات رفت و آمد به جزیره

این جزیره هنوز نتوانسته قطب گردشگری باشد چه در آن زمان که کرونا نبود چه اکنون که کرونا اجازه رفت و آمد را به این جزیره نمی‌دهد. شاید همین ممنوعیت باعث شده تا جزیره در امان بماند اما یکی از دلایلی که هر گردشگری نمی‌توانست به این جزیره برود، تنها محدودیت ظرفیت نقل و انتقال نیست بلکه مجوزی است که باید برای رفتن به این جزیره نظامی گرفته شود.

با این وجود برای حل این مشکل هم راه حل‌هایی وجود داشت کافی بود با چند نفر از فعالان گردشگری در استان هرمزگان که امکان برگزاری تور گردشگری ابوموسی را داشتند، در ارتباط بود، تا آنها مشکل دریافت مجوز را حل کنند در آن صورت تورهای یک تا دو روزه به این جزیره بکر برگزار می‌شد.